

Pilíšan

ČASOPIS OBYVATEĽOV OBCE Mlynky © FEBRUÁR 2004. Ročník V. Číslo 1.

Fašiagy

Foto: archív

Fašiagové obdobie trvá od *Troch kráľov* (6. januára) do *Škaredej stredy* (25. februára). O tom, ako oslavovali kedysi Fašiagy u nás, v Mlynkoch, mi rozprávali moje staré mamy.

Fašiagy trvali *tri dni*. V dedine bolo päť krčiem, cez Fašiagy v každej bola *muzika a tanec*. Zábava sa začala v nedeľu popoludní a trvala až do utorka. Na zábave sa tancovalo a vyskakovalo - vraj preto, aby narástol mak, zemiaky, teda aby bola bohatá úroda. V utorok o deviatej, keď zazvonili, začal sa *pôst*.

Cez Fašiagy si chlapci obliekli *maškare* a chodili z domu do domu, dostali vajce, slaninu a klobásu, čo potom v krčme spoločne zjedli.

Ťahanie klátu bolo druhým typickým zvykom. Chlapci museli ťahať čím ďalej klát, ktorý mal 100-120 kíl. Kto klát utiahol, stal sa chlapom.

Bol ešte jeden veľmi čudný zvyk. Pred krčmou chlapci *zakopali kokaša* až po krk. Súťažiacemu chlapcovi šatkou zaviazali oči a dostal do rúk kosu, s ktorou musel *odťať hlavu kokaša*.

Ktorému chlapcovi sa to podarilo, ten sa stal „*paholským richtárom*”.

Nosenie Šimona a Judy znamenalo už rozlúčku so zimou. Dve bábiky obliekli do kroja, pripevnili ich na koleso, koleso priviazali k vozu - ak bol veľký sneh, tak k saniam - a vozili ich cez dedinu, ba aj do susedných dedín. Tento zvyk ešte aj dnes žije.

M. P.

Tohoročné Fašiagy

Ples škôlkárov sa bude konať 13. februára v *Spoločenskom dome*.

Škola usporiada svoj tradičný *Fašiagový bál* 20. februára.

Milé deti!

Pripravte sa na Fašiagy! Pomocou týchto archívnych fotografií vám ponúkame niekoľko dobrých nápadov.

Z činnosti našej slovenskej samosprávy

Pred rokom zvolili u nás novú slovenskú samosprávu. Jej hlavnou úlohou je pomáhať v zachovaní hodnôt slovenskej národnosti, predovšetkým materinského jazyka, ale aj slovenských piesní a zvykov. Okrem toho však, aspoň takou vážnou úlohou je, aby tieto hodnoty poznávali aj deti, aby si osvojili jazyk, veď naša národnosť bude mať budúcnosť len vtedy, ak budúca generácia dokáže pokračovať v činnosti našich predkov.

Pri zostavovaní pracovného plánu Slovenskej samosprávy v Mlynkoch sme na to kládli mimoriadny dôraz. Spolu s obecnou samosprávou a pod vedením pani učiteľky Gabriely Mišákovéj-Wágnerovej sme viackrát zorganizovali pre deti predpoludnie Šikovné ruky, kde sme im poskytli možnosť, aby sa od tety Pauleňákovéj naučili, aké ozdoby robievali naši predkovia na jednotlivé sviatky. Okrem toho sme nadviazali priateľské styky aj s deťmi z Hute (Pilisszentlélek), a pred Veľkou nocou sme ich privítali na podobnom predpoludní a zavítali sme aj k nim.

5. apríla sme privítali v našom kruhu básnika Gregora Papučka, ktorý pred početným publikom predstavil svoju najnovšiu zbierku Dvomi chodníkmi napísanú spolu so svojim synom Zlatkom Papučkom.

Koncom júna sme sa zúčastnili slávností na pamiatku výročia znovuzaloženia našej obce. Zaujímavou bola výstava fotografií Imricha Fuhla, člena našej samosprávy.

Začiatkom októbra hosťovalo u nás divadlo Vertigo s divadelnou hrou Na lavičke, ktorá nám poskytla nezabudnuteľné zážitky.

Taktiež v októbri znovuzorganizovali slovenskú ľudovú tanečnú skupinu pod vedením Silvie Glückovej-Šalgaiovej. Dúfame, že onedlho sa s nimi stretne aj na javisku.

27. októbra sme usporiadali Komunikačnú súťaž pre žiakov základnej školy. Súťaž sa konala v príjemnom ovzduší; účastníci, ale aj obecnosť sa cítilo veľmi dobre.

6. decembra už druhýkrát k nám prišiel Slovenský Mikuláš. Deťom, ktoré mu zarecitovali slovenskú báseň, alebo mu zaspievali slovenskú pieseň, venoval pekné darčeky.

13. decembra sa v Spoločenskom dome konali Slovenské Vianoce. Žiaci piatej triedy - pod vedením pani učiteľky Heleny Holczapfelovej-Kolozsvárioovej - predniesli Betlehenskú hru, po ktorej sme si mohli pozrieť predstavenie Dohviezdny večer divadla Piki zo Slovenska.

M. Demjénová

Komunikačná súťaž

Slovenská samospráva v Mlynkoch si o. i. vytýčila za cieľ získať aj mladšiu generáciu pre našu národnosť. Pokúsili sme sa zorganizovať rôzne podujatia a programy pre všetky vekové skupiny, od najmenších až po dôchodcov.

V Slovenskom dome sme usporiadali 27. októbra 2003 **komunikačnú súťaž**, počas ktorej sme sa všetci žiaci vyššieho stupňa základnej školy i my dospelí veľmi dobre bavili. Súťažilo päť štvorčlenných skupín. Úlohy boli pestré, vyžadovali si *jazykové znalosti* a *zručnosť v kreslení*, v *prednese*, *šikovnosť a rýchlosť*. Medzi úlohami bola pantomíma, krížovka, prednes; žiaci mali nájsť slovo, ktoré nepatrilo do celku a odôvodniť, prečo. Ich ďalšou úlohou bolo nakresliť význam slov, zostaviť obrázky zvierat z jednotlivých súčastí, pomenovať ich, a na záver odpovedať a bleskové otázky.

Je potešiteľné, že žiaci zvládli všetky úlohy a bez výnimky všetci rozprávali po slovensky, no a hlavne, že zábavným spôsobom si precvičovali slovenčinu.

Pilišan,
miestne noviny
obyvateľov obce
Mlynky (Pilisszentkereszt).

Vydavateľ:
Samospráva obce Mlynky
a Slovenská samospráva
v Mlynkoch (SSvM).

Redaktorka:
Marta Glücková-Papučkova.
Za vydávanie zodpovedajú:
Starosta Jozef Havelka
a predsedníčka SSvM
Marta Demjénová-Glücková.

Adresa redakcie:
Starostovský úrad, Mlynky
2098 Pilisszentkereszt, Fő u. 12.
Tel./Fax: (26) 347-515, 347-562.

V časopise boli použité články
a fotografie z archívu Ľudových novín,
týždenníka Slovákov v Maďarsku.

Náš časopis vychádza
(pre miestnych obyvateľov bezplatne)
v náklade 800 výtlačkov.

Ďalší záujemcovia si ho môžu objednať v redakcii.

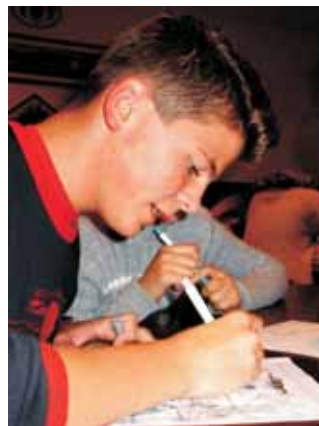
UMIESTNENIE

1. **Jozef Papuček** 8. tr.
Timea Hudečeková 7. tr.
Klaudia Minczerová 6. tr.
Cintia Glücková 5. tr.
  2. **Kristína Lendvaiová** 8. tr.
Anita Czikorová 7. tr.
Edina Németiová 6. tr.
Tomáš Buzás 5. tr.
  3. **Nikoleta Janičeková** 8. tr.
Alžbeta Glücková 7. tr.
Estera Fuhlová 6. tr.
Dávid Janás 5. Tr.
- Gratulujeme žiakom i učiteľom!

J. Marloková

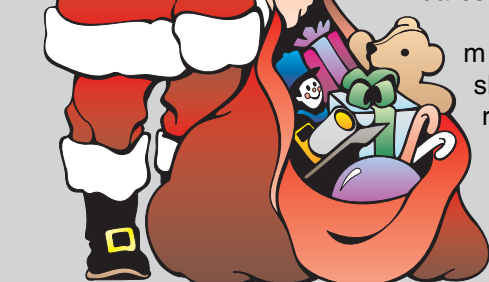
Foto: Imrich Fuhl

Slovenský Mikuláš

6. decembra sa mlynské deti zišli v *Spoločenskom dome*. Prišli preto, aby sa mohli stretnúť so *slovenským Mikulášom*. Pokiaľ ho čakali, dostali zákusky, čokoládu, mali možnosť kresliť a maľovať, pritom pod vedením pani učiteľky **Heleny Holczapfellovej-Kolozsvárieovej** si zaspievali známe slovenské piesne o Mikulášovi.

Bohužiaľ, pre zlé počasie *Mikuláš nemohol prísť na koči* (hintove), ale deti ho beztak privítali s veľkou radosťou. Pozdravili ho po slovensky a zaspievali mu. Potom Mikuláš poprosil deti, aby mu aj po jednom zarecitovali slovenskú báseň, alebo zaspievali slovenskú pieseň. Deti boli veľmi aktívne, rad-radom každý niečo predniesol alebo nakreslil. Mikuláš ich veľmi pochválil a každému dal pekný darček. Okrem slovenských rozprávkových kníh deti dostali aj videokazety a čokoládu. Kto nebol taký smelý, aby vystúpil na javisku, tomu Mikuláš odniesol darček sám.

Keď sa Mikuláš rozlúčil, deti mu zaspievali ešte jednu slovenskú pieseň. Veľmi sa radovali darčekom, a dúfame, že nielen zjedli čokoládu, ale aj prečítali knihy.

M. Demjénová

Divadlo PIKI u nás s Ježiškom

13. decembra v *Spoločenskom dome* v *Mlynkoch* sme boli svedkami príjemného a užitočného podujatia. Na pozvanie našich samospráv nás navštívil *profesionálny divadelný súbor PIKI zo Slovenska*. Našimi hosťami bola vlastne rodina, keďže súbor tvorí manželská dvojica **Katarína Aulitsová** a **Lubomír Piktör**. Tentoraz hrali aj ich deti.

Predstavenie o narodení Ježiška pod názvom *Dohviezdny večer* bolo veľmi napínavé. Dielo bolo určené hlavne deťom, ale aj rodičom. Umelecky vyrobené, fantastické bábky, masky, vtipné rekvizity a osvetlenie upúťali pozornosť divákov. Deti oduševnene sledovali dynamický, humorný *príbeh zlého čerta, milých pastierov a krásne spievajúcich anjelov*. Dospelí zase s radosťou počúvali *lahko zrozumiteľnú reč hercov*. Na záver, po spoločnom prednese piesne *Tichá noc, svätá noc* deti si pozreli na javisku malého Ježiška.

Monika Pellerová

Slovo má vedúca materskej školy Katarína Bodová

Zo života našich škôlkárov

- V našej národnostnej škôlke máme v tomto roku spolu 73 detí, 8 učiteliek a 4 pestúnky. Prišla medzi nás aj nová kolegyňa zo susedného Santova Katarína Karová-Kosnovská, ktorú sme s veľkou radosťou privítali. Podobne sme sa tešili novinkám, ktoré obohatili našu škôlku počas uplynulého obdobia. Po prvé sme nad pieskovisko dali upevniť striešku, v čom nás finančne podporili rodičia a zvlášť podnikateľ Zsolt Lajtavári z Pílišzentivánu. Dostali sme aj nové vchodové dvere, ktorými nás potešili naši priatelia z partnerskej osady zo Slovenka, z Veľkých Ludiniec. Aj my, učiteľky, sme vlastnoručne prispeli k úprave škôlky a jej okolia. Skráslili sme dvor a vyzdobili sme celý interiér. Keďže je práve jeseň, i samotné deti s nadšením zdobia svoje okolie listami a plodmi, ktoré pozbierajú počas prechádzok v prírode. Týchto prechádzok je naozaj veľa. Nedávno sme sa vrátili z niekoľkokilometrovej pešej túry, ktorú sme absolvovali so strednou a veľkou skupinou na Chotárnu skalú (Dobogókő) a späť. Okrem športových aktivít kladieme veľký dôraz i na kultúrnu vzdelanosť detí. Popri činnosti na zamestnaniach chodíme do divadla do neďalekého Senondreja a nedávno k nám zavítalo bábkové divadlo. K tomu,

aby sme mohli svoju prácu svedomito vykonávať a prísť

vždy s novými nápadmi, potrebujeme i odborné doškolenia a kurzy rôznych charakterov. Skúsenosti sme si nedávno vymenili i s kolegyňami v Novom Meste pod Šiatrom, kam na dva dni odcestoval celý učiteľský kolektív. Tieto návštevy nám dávajú veľmi veľa, veď pomocou nich dostávame nové nápady, nahliadneme do života celkom neznámeho kolektívu, navštívime zamestnania, a takto získané zážitky bezpochyby prospievajú našej práci. V neposlednom rade sa medzi učiteľkami vytvárajú aj dobré priateľstvá, pretrvávajúce niekedy i viac desaťročí.

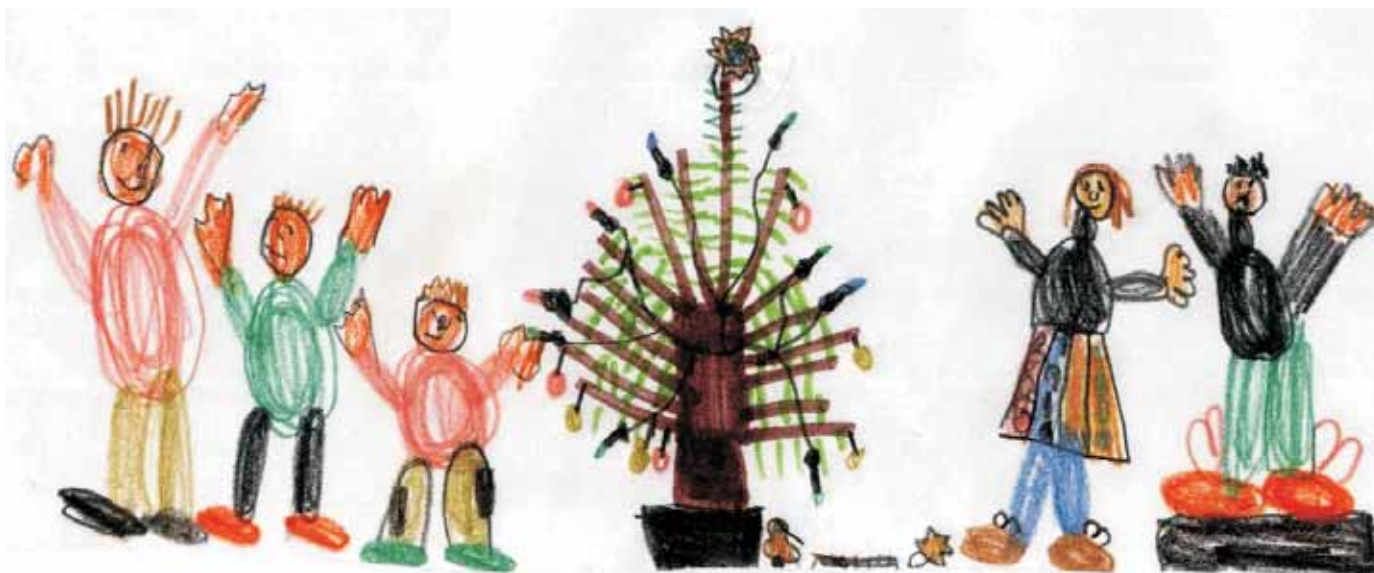

(kk)

Foto: Karola Klauszová

Nový rok v škôlke

„Ja som malý vinšovník
zavinšujem ako nik.
Šťastie, zdravie rodine
nech všetko zlé pominie!“

Týmto vinšom nás vítali škôlkári v novom roku. Veľa nám rozprávali o Vianociach a o darčekom, ktoré im priniesol Ježiško. Na radosť detí aj sneh napadal, v novom roku sa už mohli deti sánkovať. Samozrejme, naši škôlkári nezabudli ani na snehuliaka. Z ich najvydarenejších kresieb sme pre čitateľov Pilišana vybrali práce **Alíz Pálvölgiovej, Andreja Klauza, Jakuba Matyiho a Blažeja Somogyiho.**

Vianoce v našej škole

Každá škola si vytvára svoje *tradície*. My, učitelia, sa snažíme o to, *aby žiaci nezabudli na školské roky*, aby spomínali na chvíle, ktoré po osem rokov prežívali v našej škole. K takýmto chvíľam patria aj **vianočné sviatky**. Pred desiatimi rokmi sme sa rozhodli, že pred zimnými prázdninami v škole usporiadame **vianočné popoludnie**. Deti sa obliekli do sviatočného, hudobníci hrali na klavíri, gitare, klarinete a trúbke. Ôsmaci predviedli **betlehemskú hru**. O dva roky neskôr tieto slávnosti sa konali už *v kostole* a dve ôsme triedy *po maďarsky i po slovensky* predviedli betlehemskú hru. Pritom spievali nielen už známe vianočné piesne, ale *aj naše starodávne mlynské piesne*. Betlehemskú hru zahrali ôsmaci nielen žiakom našej školy, ale pred polnočnou omšou aj celej dedine, škôlkárom a pacientom v neďalekej nemocnici.

A ako to bolo koncom minulého roku?

Posledný deň pred prázdninami sa celá škola vybrala do kostola. Slávnosť uviedol *spevokol* slovenskými a maďarskými vianočnými piesňami. Tento rok už druhýkrát *piataci predviedli slovenský betlehem*. Krásne spievali po slovensky. Po nich nasledovali *štvrtáci a dve prváčky* s maďarskými a slovenskými básňami. Ani *hudobníci* nechýbali. **Jozef Papuček**, **Peter Horňák** na trúbe, **Peter Buzás** na klarinete hrali pekné vianočné piesne. Nakoniec celá *ôsma trieda* predviedla *maďarský betlehem*. Žiaci, ktorí inokedy len ťažko a bez chuti sa učia básne, teraz veľmi dobre, zrozumiteľne rozprávali a hrali. Po programe riaditeľka školy (autorka týchto riadkov) darčekom poďakovala žiakom a pánovi farárovi za slávnostné chvíle, ktoré prežili.

Katarína Sziveková

Na dni dôchodcov

V *Spoločenskom dome* našej obce v znamení predvianočnej atmosféry usporiadala miestna samospráva v poradí už deviaty **Deň dôchodcov**. Ako o tom svedčia i naše zábery, toto tradičné a milé podujatie bolo aj tentokrát spojené s *bohatým kultúrnym programom*, v rámci ktorého sa na javisku vystriedali miestni kultúrnici: *škôlkári, žiaci základnej školy a členovia pávieho krúžku*. Z pozdravných slov starostu **Jozefa Havelku** a predsedníčky *Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Marty Demjénovej-Glückovej* o. i. vysvitlo, že k úspechu akcie prispeli nielen speváci, tanečníci, hudobníci, školskí divadelníci a recitátori, ale *aj miestni podnikatelia*, ktorí darovali starším Mlynčanom podľa svojich možností tiež rôzne väčšie-menšie darčeky. Pán starosta osobitne pozdravil najstarších obyvateľov obce **J. Katonová, Š. Hoffnera** a **Š. Papučka**, ako aj manželské páry oslavujúce zlatú svadbu: **M. a F. Papučkovcov, M. a P. Hoffnerovcov** a **M. a G. Glückovcov**. V preplnenej sále si zapálením sviečok pripomenuli pamiatku zosnulých Mlynčanov.

(-hl)

Foto: Imrich Fuhl

Piliš na Matičných dňoch v Galante

V rámci **MATIČNÝCH DNÍ Dom Matice slovenskej v Galante** v spolupráci so **Zväzom Slovákov v Maďarsku (ZSM)** a **Domom zahraničných Slovákov (DZS)** usporiadal výstavu **krojovaných bábik** spojenú s vystúpením **Speváckeho zboru Piliš**. Spevácky zbor sa skladá z pávich krúžkov troch pilišských osád: **Čívu, Mlynkov a Santova** a jeho členovia spievajú spolu už niekoľko rokov. Výstava a vystúpenie zboru Piliš sa uskutočnili v rámci pásma podujatí pri príležitosti **140. jubilea založenia MS** a **10-ročného jubilea vzniku Domu MS v Galante**.

Riaditeľka Domu MS v Galante **Anna Piláriková** vo svojom úvodnom prejave pripomenula, že viacero ľudí z Maďarska sa presťahovalo práve do okolia Galanty, preto niektorým možno budú naše kroje známe ešte z detstva. Práve preto spomienky na predkov mohli spôsobiť aj trochu žiaľu, ale známe melódie, ktoré zaspieval spevácky zbor, vyčarili úsmevy na tvárach prítomných. Ako zástupkyňa riaditeľa DZS **Mária Katarína Hrkľová** povedala, **Dom MS v Galante** bol vždy dejiskom takých podujatí, v ktorých sa osvedčila naklonenosť jeho pracovníkov k zahraničným Slovákom a zvlášť k Slovákom v Maďarsku, veď v dome sídli aj **Spolok Slovákov z Maďarska na Slovensku**.

Predsedníčka ZSM **Ruženka Egyedová-Baráneková** vo svojom prejave predstavila výstavu **krojovaných bábik Z našej klenotnice**. Ako povedala, táto výstava okrem toho, že dokumentuje krásne kroje, prezentuje a dokazuje, že Slováci v Maďarsku existujú. Hovorila o tom, že kroje sa líšia a veľa povedia o s v o j o m nositeľovi. Podľa kroja možno určiť, akého je človek vierovyznania, či je to žena vydatá, alebo je vdova, či dievka. Ako podotkla, ZSM **chcel využiť** skutočnosť, že ešte žijú ľudia, ktorí vo svojej mladosti nosili takéto kroje, alebo ich videli nosiť svojich najbližších. Slováci v Maďarsku sú citovo viazaní k svojim predkom i svojim **piešňam**, **konštatovala** predsedníčka ZSM. Ako príklad uviedla v Galante hosťujúci **Spevácky zbor Piliš**, ktorého členovia spievajú naozaj od srdca.

Po **slávnostných** príhovoroch nasledovalo vystúpenie **Speváckeho zboru Piliš**, ktorý predniesol také piesne, ktoré si návštevníci výstavy spievali spolu s ním. Oduševnenosť a krásne hlasy našich spevákov očarili všetkých prítomných.

Eva Fábíánová

Foto: autorka

Na Barborku v Číve

S tarokresťanský kult **sv. Barbory**, ktorá zomrela r. 306 mučeníckou smrťou, prekvital v období neskorého baroka najskôr medzi sedliactvom, a to najmä v baníckych oblastiach, kde si túto mučenicu zvolili za svoju patrónku. Do r. 1945 svätili jej deň (4. decembra) obyčajne svätou omšou a pracovným voľnom. Podobne ako inde, aj v **Číve** (Piliscsév) sa ujal na pamiatku tohto dňa svojrázny zvyk. V onen deň sa mohli v pivniciach zabávať iba príslušníčky nežného pohlavia. Ak sa tam zatúlal muž, vyzliekli ho donaha a bitím ho hnali späť do dediny. V *Peštianskej župe* zachovávali podobný zvyk iba v *Bajne*, a to na deň nového vína, v posledný novembrový štvrtok. V obci *Csíkjenőfalva* v čase veľkej cholerovej epidémie v 19. storočí sedem žien "barboriek" po sedem nocí ľavou rukou tkalo, strihalo a šilo jednu mužskú košeľu a gate, ktoré navliekli na kôl a ten postavili na koniec dediny, aby tak zastrašili nákazu.

V Číve počas epidémie ženy poslali do hajlochov (vínne pivnice - red.), zatiaľ čo muži v dedine pochovávali mŕtvych. Ak sa niektorý z nich odvážil prísť medzi ženy, tie ho zobliekli, šaty spálili a chlapa zahnali späť. O mene Barbora sa tiež tvrdí, že pochádza zo slova barbar, čo znamená cudzí, ktorého príslušníci danej pospolitosti nestrpeli. Na deň Barbory, ktorý je v Číve i dnes dňom zábavy tunajších žien, sa ľudia schádzali v pivnici **Bélu Žibritovského**. Jeho manželka **Ilonka** obradne prijímala hostí: čívskych gazdov a ich ženy, ako aj hostí z Mlynkov. Každý dostal zopár varechou a k tomu tradične čívsky kapustník a *Barborkin lángoš*. Na zdravie Barborky so sprievodom piesne ochutnali varené víno z novej úrody. Zábava pokračovala až do bieleho rána a z pivnice sa ozývali slovenské piesne. Tu je jedna z nich:

Na Barborku

V pivnicáh sa pije
Barborka nás bije
Varehu do ruki
Cápaju po boki
Ztáhli nohavice
Švihaju palice
Cápú ako capi
Zavíjajú chlapi

Neská si Barborka
Zajtra budeš žena
Na mojich kolenáh
Vibijem já teba.

(bend - ok)
Foto: Štefan Bendur

Národnostná konferencia

ZDRUŽENIE A REGIONÁLNE STREDISKO PILIŠKYCH SLOVÁKOV (ZRSPS) v spolupráci so SLOVENSKÝM OSVETOVÝM CENTROM (SOC) CELOŠTÁTNEJ SLOVENSKEJ SAMOSPRÁVY usporiadali začiatkom decembra 2003 jednodňovú konferenciu v našej obci. Témou rokovania bolo *postavenie slovenskej menšiny v Maďarsku po vstupe MR do Európskej únie*.

Predseda Úradu pre národné a etnické menšiny (ÚNEM) **Antal Heizer** sa zamerl na novelu menšinového a volebného zákona. Ako informoval prítomných, všetky štyri parlamentné strany sa zhodli v tom, že novelu týchto zákonov možno postúpiť parlamentu na prerokovanie. Najväčšie problémy spôsobia pravdepodobne *registračné volebné listiny*. Po prednáške predsedu ÚNEM nasledovala čulá diskusia. Otázky sa najčastejšie vzťahovali na registráciu voličov a volených.

Riaditeľ verejnej nadácie *Pre národné a etnické menšiny* **Márton Molnár** informoval o nových súbehoch. M. Molnár poznamenal, že zástupkyňou Slovákov v kuratóriu je naša Mlynčanka **Gizela Molnárová**, ktorá veľa pracuje vo všetkých fázach posudzovania a udeľovania podpôr. Uviedol, že na rok 2004 vyčlenia pre verejnú nadáciu zo štátneho rozpočtu o 25% nižšiu sumu, ako v roku 2003. Práve preto budú musieť zaviesť ešte prísnejšie pravidlá pri posudzovaní súbehov.

Predseda *Celoštátnej slovenskej samosprávy* **Ján Fuzik** sa vo svojej prednáške zamerl na porovnanie zákona o zahraničných Slovákoch a maďarského tzv. *krajanského zákona*. Svoju prednášku začal konštatovaním: pevne verí, že po vstupe našej materskej krajiny do EÚ sa vytvorí *slovanské lobby*. Ako povedal, v súčasnosti zastupujú Slovanov v aliancii jedine *lužickí Srbi* a *rakúski Chorváti*, ale po máji roku 2004 sa stane členom EÚ aj *Slovensko, Česko, Poľsko* a *Slovinsko*, ako aj *Slováci v Maďarsku*. Preto zdôraznil spoluprácu v euroregiónoch a vyzdvihol, že systém menšinových samospráv sa dobre začlení do systému EÚ.

Na konci konferencie predseda ZRSPS, starosta našej obce **Jozef Havelka** sa poďakoval prítomným i prednášateľom a vyslovil nádej, že podobné podujatia uskutočnia v budúcnosti častejšie, vo všetkých osadách regiónu.

(Ef)

Foto: Eva Fábiová

Pripojili sa Čobánka, Perbál a Pomáz

Po zasadnutí združenia Pilišanov

Začiatkom novembra v Slovenskom dome našej obce sa uskutočnilo riadne Valné zhromaždenie ZDRUŽENIA A REGIONÁLNEHO KULTÚRNEHO STREDISKA PILIŠSKÝCH SLOVÁKOV. Na zasadnutí sa predsedom združenia po druhýkrát stal náš starosta JOZEF HAVELKA.

Združenie založili pred štyrmi rokmi predstavitelia pilišských osád a teraz, pri príležitosti ukončenia prvého cyklu, zoskupenie bilancovalo svoju činnosť. Na Valnom zhromaždení prijali aj nových členov: slovenské samosprávy v Čobánke, Perbáli a Pomáze. Predseda **Jozef Havelka** vo svojom príhovore stručne informoval o doterajšej činnosti združenia. Zmienil sa o tom, že v polovici októbra 1999 sa preto rozhodli vytvoriť spolok, aby mohli lepšie zastupovať záujmy slovenských pilišských osád. Ozajstná práca sa rozbehla v januári 2001 po zaregistrovaní združenia, ktoré finančne podporovala *Celoštátna slovenská samospráva (CSS)*. Bez pomoci a podpory CSS by zoskupenie nemohlo bezpečne fungovať a nemohlo by uskutočňovať svoje plány a programy. Členské samosprávy a ich stúpenci navzájom navštevujú svoje akcie. Združenie je nezisková organizácia, ktorá má príjmy tak z členských príspevkov, ako z konkurzov a iných dotácií.

Členka združenia, podpredsedníčka CSS **Etela Rybová** vo svojom príhovore predstavila novú inštitúciu CSS - *Slovenské osvetové centrum*, súčasťou ktorého je aj združenie. "Sú to také strediská, kde chcú ľudia pracovať. Stretávajú sa nie preto, aby sa zoznamovali, ale aby posilnili postavenie Slovákov," zdôraznila. Ako povedala, vedenie si vždy dôkladne premyslelo prácu - kde treba žiadať finančnú podporu. Usporiadali množstvo podujatí v regióne. Prítomní sa zhodli v tom, že by bolo potrebné *zapojiť do podujatí aj mládež*, preto sa rozhodli, že v nastávajúcom cykle usporiadajú viac takých akcií, ktoré budú lákavé aj pre mládež.

(ef)

Foto: Imrich Fuhl

Začína sa výstavba novej cesty č. 10

Piliš - Budapešť: Od roku 2007 rýchlejšie?

V roku 2004 sa začne budovanie novej cesty č. 10, ktorá vedie z Budapešti cez Verišvár (Pilisvörösvár) a Pilišsku Čabu do Ostrihomu. Projekt je súčasťou vládneho programu *Stráda Expres*, zameraného na urýchlenú výstavbu nových diaľnic. Podľa projektu od Budapešti po Verišvár vybudujú *dvakrát dvojprúdovú autostrádu* a od Verišváru po Dorog diaľničnú cestu, ktorú neskoršie možno rozšíriť na diaľnicu. Takmer 50 tisíc obyvateľom tohto regiónu denno-denne strpčuje život doprava. V posledných rokoch *19-kilometrový úsek cesty od Verišváru po hlavné mesto možno v dopravnej špičke absolvovať za hodinu*. Tento problém dolieha aj na obyvateľov našich pilišských obcí, ktorí denne dochádzajú za prácou do Budapešti. O výstavbe novej cesty číslo 10 sa hovorí už dávno, ale zainteresované obce sa nemohli dohodnúť ani len na trase, ktorou by mala viesť. Dnes situácia vyzerá tak, že *15. júna Štátna správa cestných komunikácií Peštianskej župy môže vydať povolenie k rozbehnutiu výstavby*. Budapešťiansky úsek cesty medzi *Starobudínskym cintorínom* a obcou *Úröm* nepovedie po *Viedenskej ceste*, ale popri železničnej trati vedúcej do Ostrihomu. Projekty tohto úseku majú byť schválené roku 2005. 26-kilometrový úsek novej cesty č. 10 by mali odovzdať do užívania roku 2007. Na novú cestu by mal naviazať *cestný most medzi Novou Pešťou a Aquincom*, ktorý by podobne ako južný *Lágymányošský* mohol byť vybudovaný s využitím pilierov *Severného železničného mosta*, na ktorý však zatiaľ nie sú financie.